

Науковий вісник Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Серія: Ветеринарні науки

Scientific Messenger of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies.

Series: Veterinary sciences

ISSN 2518–7554 print

ISSN 2518–1327 online

doi: 10.32718/nvlvet11407

<https://nvlvet.com.ua/index.php/journal>

UDC 636.09:616.5]636.7+636.8+638.9

Monitoring of dermatological pathology of small animals in the conditions of veterinary clinic “Veles” (Mykolaiv)

A. Y. Bogdanova¹, A. V. Iovenko^{1✉}, G. M. Koval²

¹Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

²Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Ukraine

Article info

Received 25.03.2024

Received in revised form

25.04.2024

Accepted 26.04.2024

Bogdanova, A. Y., Iovenko, A. V., & Koval, G. M. (2024). Monitoring of dermatological pathology of small animals in the conditions of veterinary clinic “Veles” (Mykolaiv). Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary sciences, 26(114), 38–42. doi: 10.32718/nvlvet11407

Mykolaiv National Agrarian
University, Georgiyya Gongadze Str., 9,
Mykolaiv, 54008, Ukraine.
Tel.: +38-068-195-39-50
E-mail: iovenkoartyom@gmail.com

Stepan Gzhytskyi National
University of Veterinary Medicine
and Biotechnologies Lviv,
Pekarska Str., 50, Lviv,
79010, Ukraine.

Dermatological diseases are a fairly common problem encountered in the practice of veterinarians worldwide. However, the types of clinical cases of dermatopathology and their prevalence may vary from region to region due to factors such as breed prevalence, genetics, environmental conditions and epizootic data, available methods of prevention and treatment, etc. This study aimed to monitor dermatological patients in Mykolaiv to determine their current prevalence and the possibility of reducing the trends of the most common dermatological problems in the future. The following objectives were set: to collect statistical data on cases of dermatological diseases among cats and dogs; to study the species, sex, breed, and age prevalence of diseases in animals owned by residents of Mykolaiv; to analyze the data obtained on the types of diseases, compare their prevalence and identify trends. The study's material was data from the register of sick animals at the Veles Veterinary Clinic (Mykolaiv), which were entered into tables and used for statistical analysis. During the study period (from 22.12.2023 to 19.01.2024), 41 dermatological patients were diagnosed, the majority of whom were cats (49 %) and dogs (46 %), with a predominance of male sex and age under 1 year. The most commonly diagnosed conditions were dermatomycosis (22 %), dermatitis (19.5 %), malassezia (9.8 %), eczema (9.8 %), pododermatitis (7.3 %) and eosinophilic granuloma (7.3 %). The systematic monitoring of dermatological pathologies of small animals in Mykolaiv will be carried out to control the epizootic situation in the city, possibly further reducing the incidence trends.

Key words: dermatology, cats, dogs, purrs, rats, small animals, fungal skin diseases, inflammatory skin diseases, parasitic skin diseases, inflammatory ear diseases.

Моніторинг дерматологічної патології дрібних тварин в умовах ветеринарної клініки “Велес” (м. Миколаїв)

A. Ю. Богданова¹, A. В. Іовенко^{1✉}, Г. М. Коваль²

¹Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Львів, Україна

Дерматологічні захворювання – досить поширена проблема, що спостерігається в практиці ветеринарних лікарів всього світу. Однак типи клінічних випадків дерматопатологій та їх розповсюдженість можуть відрізнятися залежно від регіону через такі фактори, як: породна поширеність тварин, генетика, екологічні умови та епізоотологічні дані, наявні методи профілактики і лікування тощо. Саме тому за мету даного дослідження було поставлено моніторинг дерматологічних пацієнтів у м. Миколаєві для визначення їх поширеності на теперішній час та можливості зменшення тенденцій найрозповсюдженіших проблем дерматології у майбутньому. Для вирішення поставленої мети було визначено такі завдання: збір статистичних даних про випадки дерматологічних захворювань серед котів та собак; вивчення видової, статевої, породною та віковою поширеності захворювань тва-

рин, які перебувають у власності мешканців Миколаєва; аналіз отриманих даних щодо видів захворювань, порівняння їх поширеності та визначення тенденцій. Матеріалом для дослідження слугували дані реєстраційного журналу хворих тварин ветеринарної клініки “Велес” (м. Миколаїв), які було внесено у таблиці й на основі яких проведений статистичний аналіз. За період проведення дослідження (з 22.12.2023 по 19.01.2024) було діагностовано 41 дерматологічний пацієнт, серед яких основну частину становили коти (49 %) та собаки (46 %) із переважанням за статтю самців та за віком – до 1 року. У пацієнтів найчастіше діагностувались дерматомикози (22 %), дерматити (19,5 %), маласезіоз (9,8 %), екземи (9,8 %), пододерматит (7,3 %) та еозинофільна гранульома (7,3 %). Систематичний моніторинг дерматологічних патологій дрібних тварин в м. Миколаєві проводитиметься й надалі з метою контролю епізоотичної ситуації міста, з можливістю подальшого зменшення тенденції захворюваностей.

Ключові слова: дерматологія, коти, собаки, мурчаки, щури, дрібні тварини, грибкові захворювання шкіри, запальні захворювання шкіри, паразитарні захворювання шкіри, запальні захворювання вух.

Вступ

Дерматологічні патології є широко поширеним явищем серед дрібних тварин, що підтверджується численними дослідженнями та статистичними даними. Дерматомикоз – мабуть, найвідоміша дерматологічна хвороба, через високу контагіозність грибкових спор, а також високу стійкість їх у навколишньому середовищі. Поширеність дерматомикозів серед котів, за даними дослідників, сягає 31 %, тимчасом як серед собак – 28 % (Iovenko et al., 2019; Boehm & Mueller, 2019; Mueller et al., 2020; Labunska et al., 2023; Papich, 2023).

Частішають і випадки відомих усім власникам алергічних реакцій у тварин, що часто зумовлені новими харчовими компонентами кормів та продуктів харчування (у собак харчові алергії сягають понад 40 %), засобами хімії та побуту тощо. Проте досить часто дані про причини виникнення алергій є розрізненими та узагальненими через відсутність коректної та достовірної діагностики першопричини виникнення (Danchuk, 2021).

За результатами інших досліджень було виявлено і таку доволі розповсюджену дерматологічну проблему, як коросту (44 % серед усіх дерматологічних пацієнтів), серед яких на вушну коросту (отодектоз) припадає найбільша частка – 66 % серед інших видів корост. Це вказує на те, що серед усіх дерматологічних патологій на отодектоз припадає 29 % випадків (Lukashenko, 2021).

Отити – ще одна патологія вух, що трапляється часто серед собак, особливо у порід із довгою обвислою вушною раковиною (за різними даними патологія складає від 4,5 % до 16,5 %), незалежно від місяця року, через велику кількість першопричин виникнення і тому становить проблему не лише терапевтичного кабінету, а й часто хірургічного, незважаючи на різноманіття профілактичних засобів ветеринарного ринку України, що широко доступні для власників (Dopira & Morozov, 2021; Iovenko et al., 2022; Riaba & Hrushanska, 2022).

За іншими дослідженнями – відомо про розповсюдженість дерматитів та екзем, де дерматити були найчастіше викликані алергічними реакціями (60 %), серед яких харчові алергічні реакції становили понад 40 %, меншою мірою блошиний – 12,2 %, контактний – 5,1 % та атопічний – 3,8 %. Екземи ж (часто піотравматичний дерматит), за даними інших досліджень та порівняно із дерматитами, найчастіше викликався алергічною реакцією на бліх (57 %); на другому місці – алергічними реакціями на укуси бліх, харчові реакції чи атопію (16 %),

далі: отити (12 %); травми (9 %); контактний дерматит (3 %) тощо (Stotska, 2022; Iovenko et al., 2023).

Еозинофільна гранульома – маловідома серед господарів тварин, проте так само поширена у ветеринарній практиці хвороба, внаслідок різноманітних та поширених дерматологічних першопричин, таких як: алергічні реакції, укуси ектопаразитів, грибкові дерматити (Kukhareenko, 2022).

Мета дослідження

Моніторинг дерматологічних пацієнтів у м. Миколаєві з метою визначення їх поширеності на теперішній час та можливості зменшення тенденцій найпоширеніших проблем дерматології у майбутньому.

Для вирішення поставленої мети було визначено такі завдання:

- збір статистичних даних про випадки дерматологічних захворювань серед дрібних тварин;
- вивчення видової, статевої, породної та вікової поширеності дерматологічних захворювань тварин, які перебувають у власності мешканців Миколаєва;
- аналіз отриманих даних щодо видів дерматологічних захворювань, порівняння їх поширеності та визначення тенденцій.

Матеріал і методи дослідження

Матеріалом для дослідження слугували дані реєстраційного журналу хворих тварин ветеринарної клініки “Велес” (м. Миколаїв), які своєю чергою було внесено у таблиці й на основі яких проведений подальший статистичний аналіз.

Результати та їх обговорення

З таблиці 1, де показано різні види дерматологічних пацієнтів, можемо побачити, що найбільше із патологіями шкіри звертались коти – 49 %, та собаки (46 %), тимчасом як інші дрібні домашні тварини, а саме щури та мурчаки з даних причин звертались значно менше (по 2,5 % кожний).

Далі було проаналізовано поширеність дерматологічних патологій за статевими ознаками як всередині кожного окремого виду тварин, так і між різними видами й було встановлено, що самці усіх окремих видів хворіли частіше від самиць. Майже така сама перевага самців була виявлена і у порівнянні між різними видами тварин, і лише у самок котів (20 %) було виявлено більше випадків захворюваності, ніж у

сук (12 %) та інших дрібних тварин, серед яких не було дерматологічних патологій серед самок (табл. 2).

З таблиці 3 можемо побачити, що незалежно від виду тварини, найчастіше хворіють тварини віком до 1 року (29,3 %). Серед котів, окрім зазначеного, найчастіше дерматологічні патології було виявлено у віці

від 1 до 2 років, тимчасом як найменше випадків захворювань спостерігалось у зрілому віці – проміжок від 4 до 6 років; серед собак найчастіше звернення були також і у віці від 3 до 4 років, тимчасом як найменше – так само у більш зрілому для них віці (від 5 до 12 років).

Таблиця 1

Поширеність дерматологічних патологій дрібних тварин за видовими ознаками

Кількість хворих	Коти	Собаки	Щури	Мурчак
41	20 49 %	19 46 %	1 2,5 %	1 2,5 %

Таблиця 2

Поширеність дерматологічних патологій дрібних тварин за статевими ознаками

Вид тварин	Самки	Самці
Собаки	5 12 %	14 34 %
Коти	8 20 %	12 29 %
Інші	–	2 5 %
Всього	13 32 %	28 68 %

Таблиця 3

Поширеність дерматологічних патологій дрібних тварин за віковими ознаками

Вік	Коти	Собаки	Інші тварини	Всього
До 1 р.	5	6	1	12 29,3 %
1–2 р.	4	1	–	5 12,2 %
2–3 р.	2	–	–	2 4,9 %
3–4 р.	2	4	–	6 14,6 %
4–5 р.	1	2	–	3 7,3 %
5–6 р.	1	1	–	2 4,9 %
6–7 р.	3	1	–	4 9,8 %
7–8 р.	–	1	–	1 2,4 %
8–9 р.	1	–	–	1 2,4 %
9–10 р.	–	1	–	1 2,4 %
Від 10 до 11 р.	–	–	–	–
Від 11 до 12 р.	–	–	–	–
12 років	–	2	–	2 4,9 %
Вік не встановлено	1	–	1	2 4,9 %

Кажучи про породні схильності тварин до дерматологічних захворювань у котів, було виявлено, що більше половини пацієнтів були метисами (85 %), тимчасом як одиничні випадки (по 5 %) траплялись у сфінксів, хайленд-страйт та сфотіш-фолд порід (табл. 4).

Таблиця 4

Поширеність дерматологічних патологій котів за породними ознаками

Порода котів	Кількість хворих
Метис	17 85 %
Сфінкс	1 5 %
Хайленд-страйт	1 5 %
Скотіш-фолд	1 5 %

Серед собак так само найбільший відсоток пацієнтів становили метиси (32 %). Також було виявлено високу схильність серед йоркширських тер'єрів (21 %), французьких бульдогів та спанієлів – по 11 % кожні (табл. 5).

Таблиця 5

Поширеність дерматологічних патологій собак за породними ознаками

Порода собак	Кількість хворих
Метис	6 32 %
Йоркширський тер'єр	4 21 %
Французький бульдог	2 11 %
Спаніель	2 11 %
Мопс	1 5 %
Такса	1 5 %
Англійський бульдог	1 5 %
Чихуахуа	1 5 %
Німецька вівчарка	1 5 %

Серед дерматологічних пацієнтів, як показано у таблиці 6, найчастіше виявляли такі хвороби:

- дерматофітоз (22 %), захворюваність на які переважала у котів та кобелів;
- дерматити (19,5 %), які найбільше було виявлено у котів, а також у кішок та сук;
- маласезіоз та екземи (по 9,8 %), захворюваність на які виявлялись переважно у кобелів;

– пододерматит (7,3 %) із перевагою ураження котів обох статей та кобелів;
 – еозинофільна гранульома (7,3 %), яка, на відміну від інших хвороб, вражала лише кішок.
 Серед дерматомікозів було виявлено наступні види: мікроспорія – 89 %, трихофітія – 11 % (табл. 7).

З таблиці 8 можемо побачити, що клінічні випадки дерматитів мали різні першопричини виникнення. Проте найчастіше рееструвався харчовий алергічний дерматит (56 %), менше – контактний (22 %), блошиний та атопічний – по 11 %.

Таблиця 6
 Види виявлених дерматологічних захворювань дрібних тварин

Хвороба	Коти		Собаки		Інші тварини	Всього
	Самки	Самці	Самки	Самці		
Грибкові захворювання шкіри						
Дерматомікоз	2	3	2	3	–	9 22 %
Маласезіоз	–	–	1	3	–	4 9,8 %
Запальні захворювання шкіри та підшкірної клітковини						
Дерматит	2	3	2	1	–	8 19,5 %
Екзема	–	1	–	3	–	4 9,8 %
Пододерматит	1	1	–	1	–	3 7,3 %
Самоіндукована алопеція	–	2	–	–	–	2 4,9 %
Акне	1	–	–	–	–	1 2,4 %
Ювенільний целюліт	–	–	–	1	–	1 2,4 %
Атопічний дерматит	–	–	–	1	–	1 2,4 %
Грануломатозні захворювання шкіри та підшкірної клітковини						
Еозинофільна гранульома	3	–	–	–	–	3 7,3 %
Паразитарні захворювання шкіри	–	–	–	–	1 (щур, самець)	1 2,4 %
Педикульоз	–	–	–	–	1 (щур, самець)	1 2,4 %
Запальні захворювання вух						
Отит	–	–	–	1	–	1 2,4 %
Паразитарні захворювання вух	–	–	–	–	–	–
Отодектоз	–	2	–	–	–	2 4,9 %
Саркоптоз	–	–	–	–	1 (мурчак, самець)	1 2,4 %
Всього	8 (20%)	12 (29%)	5 (12%)	14 (34%)	2 (5 %)	41 дерматологічна патологія

Таблиця 7
 Характеристика виявлених дерматомікозів

Дерматомікози	К-ть хворих	
Мікроспорія	8	89 %
Трихофітія	1	11 %

Таблиця 8
 Характеристика виявлених дерматитів

Дерматити	К-ть хворих	
Харчовий	5	56 %
Контактний	2	22 %
Блошиний	1	11 %
Атопічний	1	11 %

Екземи ж проявлялись найчастіше у вологому вигляді (75 %), тимчасом як сухі екземи діагностувались значно рідше – 25 % (табл. 9).

Таблиця 9
 Характеристика виявлених екзем

Екземи	К-ть хворих	
Вологі	3	75 %
Сухі	1	25 %

Висновки

1. Найчастіше серед дерматологічних пацієнтів були коти та собаки (49 % та 46 % відповідно), тимчасом як щури та мурчак становили незначну частку звернень (по 2,5 %), що пояснюється меншою їх поширеністю та популярністю у людей.
2. Самці всіх видів тварин мали дерматологічні захворювання частіше порівняно із самками, і лише міжвидове порівняння самок показало, що кішки хворіли частіше (20 %) на відміну від сук (12 %) чи інших дрібних тварин.
3. Найбільша кількість хворих на дерматологічні захворювання рееструвались у віці до 1 року (29,3 %). У котів, окрім того, часті випадки захворюваності траплялись у віці від 1 до 2 років, тимчасом як у собак – від 3 до 4 років.
4. На дерматологічні патології найбільше хворіли метиси як серед котів (85 %), так і серед собак (32 %). У собак наступних порід також виявлялись захворювання: йоркширський тер'єр (21 %), французький бульдог та спаніель (по 11 %).
5. Серед дерматологічних пацієнтів було виявлено такі найпоширеніші захворювання: дерматомікоз (22 %) – найчастіше у котів та кобелів; дерматити (19,5 %) – найчастіше у котів та у самок різних видів тварин; маласезіоз та екземи (по 9,8 %) – переважно у кобелів; пододерматит (7,3 %) із

перевагою ураження котів обох статей та кобелів; еозинофільна гранульома (7,3 %), яка на відміну від інших хвороб вражала лише самок котів.

6. Мікроспорія реєструвалась найчастіше серед усіх видів дерматомікозів (89 %).

7. Дерматити тварин найчастіше були харчового алергічного походження (56 %). Реєструвались і контактні дерматити (22 %), а також блошиний та atopічний (по 11 %).

Перспективи подальших досліджень. Проведення систематичного моніторингу дерматологічних патологій дрібних тварин в м. Николаїв з метою контролю епізоотичної ситуації міста, з можливістю подальшого зменшення тенденції захворюваностей.

Відомості про конфлікт інтересів

Автори стверджують про відсутність конфлікту інтересів.

References

- Boehm, T. M. S. A., & Mueller, R. S. (2019). Dermatophytosis in dogs and cats - an update. *Tierarztl Prax Ausg K Kleintiere Heimtiere*, 47(4), 257–268. DOI: 10.1055/a-0969-1446.
- Danchuk, V. O. (2021). Alerhichni zakhvoriuvannia u dribnykh tvaryn v suchasnykh umovakh mista. Aktualni aspekty rozvytku nauky i osvity: tezy dop. I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. NPP ta molodykh naukovtsiv (m. Odesa, 13–14 kvitnia 2021 r.), 26–28. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3494> (in Ukrainian).
- Dopira, K. V., & Morozov, M. H. (2021). Porivnialna efektyvnist likuvannia sobak z hniinymy otytamy. Aktualni aspekty rozvytku nauky i osvity: materialy I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. NPP ta molodykh naukovtsiv (m. Odesa, 13-14 kvitnia 2021 r.), 30–31 (in Ukrainian).
- Iovenko, A. V., Panikar, I. I., Yusyp, V. M., & Platonova, M. H. (2019). Epizootolohichni monitorynh dermatomikoziv kotiv v misti Odesa. *Ahrarnyi visnyk Prychornomia*, 93, 75–78. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1876> (in Ukrainian).
- Iovenko, A., Lumedze, I., Kot, S., & Naidich, O. (2023). Poshyrennia malaseziinoho dermatytu u tvaryn riznykh vydiv. *Ahrarnyi visnyk Prychornomia*, 107, 47–50. DOI: 10.37000/abbsl.2023.107.06 (in Ukrainian).
- Iovenko, A., Yurchenko, M., & Koval, H. (2022). The spread of dogs' otitis in Odesa city. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 24(107), 40–43. DOI: 10.32718/nvlvet10707.
- Kukhareenko, A. I. (2022). Klinichniy vypadok eozynofilnoi hranulomy v kota. *Dosiahnennia ta perspektyvy veterynarnoi nauky: materialy mizhnarodnoi nauk.-prakt. konf. molodykh vchenykh* (m. Poltava, 20 zhovtnia 2022 r.), 58–60 (in Ukrainian).
- Labunska, O.-L., Hunchak, V., Gutyj, B., Khariv, I., & Soltys, M. (2023). Dermatomycosis in cats (prevalence, diagnosis, course, treatment). *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 25(112), 34–41. DOI: 10.32718/nvlvet11205.
- Lukashenko, S. O. (2021). Akarozy kotiv: rozshyrennia ta vikova dynamika. *Suchasni aspekty likuvannia i profilaktyky khvorob tvaryn: materialy V Vseukr. nauk.-prakt. konf.* (m. Poltava, 20–21 zhovtnia 2021 r.), 202–204. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnyktez2021poltava.pdf> (in Ukrainian).
- Mueller, R. S., Rosenkrantz, W., Bensignor, E., Karaş-Teçza, J., Paterson, T., & Shipstone, M. A. (2020). Diagnosis and treatment of demodicosis in dogs and cats: Clinical consensus guidelines of the World Association for Veterinary Dermatology. *Vet Dermatol.*, 31(1), 5–27. DOI: 10.1111/vde.12806.
- Papich, M. G. (2023). Antimicrobial agents in small animal dermatology for treating staphylococcal infections. *J Am Vet Med Assoc*, 261(S1), S130–S139. DOI: 10.2460/javma.23.01.0023.
- Riaba, T. O., & Hrushanska, N. H. (2022). Poshyrenist alerhichnoho otytu sered sviiskykh sobak v umovakh mista Vinnytsi. *Yedyne zdorovia – 2022: Mizhnar. nauk. konf.* (m. Kyiv, 22–24 veresnia 2022 r.), 103–104 (in Ukrainian).
- Stotska, O. (2022). Monitoring of dog dermatitis in the conditions of private veterinary clinic “Alfa-vet”, konotop town. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Veterinary Medicine*, 2(53), 3–8. DOI: 10.32845/bsnau.vet.2021.2.1.